

Krajanské listy – červen 2015

Vydává Velvyslanectví České republiky v Pretorii ve spolupráci s českými kraji
v Jihoafrické republice.

Náměty a příspěvky zasílejte na adresu: maria.ramsova@seznam.cz
Redakce a Velvyslanectví České republiky v Pretorii neručí za obsah zaslaných příspěvků.
Redakční rada: Radek Nedvěd, Mária Ramsová, Mirka Schullerová

Vážení a milí krajané,

přinášíme Vám další číslo Krajanských listů. V úvodu se dozvíte, že výstava o Janu Husovi slavila úspěch i v Port Elizabeth. Dále si připomeneme vědecký význam Gregora Johanna Mendela. Zavítáme do Olomouce a Bludova. Přinášíme Vám rovněž zprávy o oslavách konce II. světové války v ČR a o tom, že v Praze je nejnižší nezaměstnanost v Evropě. V neposlední řadě se dozvíte, že kvalitní vína pochází nejen z JAR, ale i České republiky.

Přejeme Vám klidný červen.

Vaše redakce

OBSAH

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII	2
VÝSTAVA O JANU HUSOVI SKLIDILA ÚSPĚCH TAKÉ V PORT ELIZABETH A OBJEVÍ SE I NA DALŠÍCH MÍSTĚCH	2
ROZVRH KONZULÁRNÍCH DNŮ V KAPSKÉM MĚSTĚ V ČERVENCI 2015.....	3
VÝBĚR ZE ZPRÁV	4
V PRAZE JE NEJNIŽŠÍ NEZAMĚSTNANOST Z CELÉ EVROPSKÉ UNIE.....	4
POLITICI, VOJÁCI I PAMĚTNÍCI SI NA VÍTKOVĚ PŘIPOMNĚLI KONEC VÁLKY, PŘILETĚLY I GRIPENY	4
TŘETINA ČECHŮ BY RÁDA ZMĚNILA ZAMĚSTNÁNÍ, ROZHODUJÍ PLAT I VZTAHY NA PRACOVIŠTI	5
ČESKO JE V KVALITĚ ŽIVOTA NA 22. MÍSTĚ NA SVĚTĚ, DOKONCE PŘED ITÁLIÍ	6
ČEŠI OBCHODNÍKŮM NEVĚŘÍ, KAŽDOU ÚČTENKU KONTROLUJÍ	7
ČESKÉ OSOBNOSTI: GREGOR JOHANN MENDEL.....	8
PAMÁTKY UNESCO: OLOMOUC	8
ZAJÍMAVOSTI.....	10
SOUDRUŽI, S MÁVÁTKY DO PRŮVODU! POSTOLOPRTY SLAVILY JAKO ZA „TOTÁČE“	10
RŮŽOVÉ VÍNO Z LECHOVIC USPĚLO V CANNES, ZÍSKALO ZLATOU MEDAILI	10
ČEŠTINA.....	11
ZÁBAVA	12
HUMOR.....	12
RECEPTY	12
SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ.....	13

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII

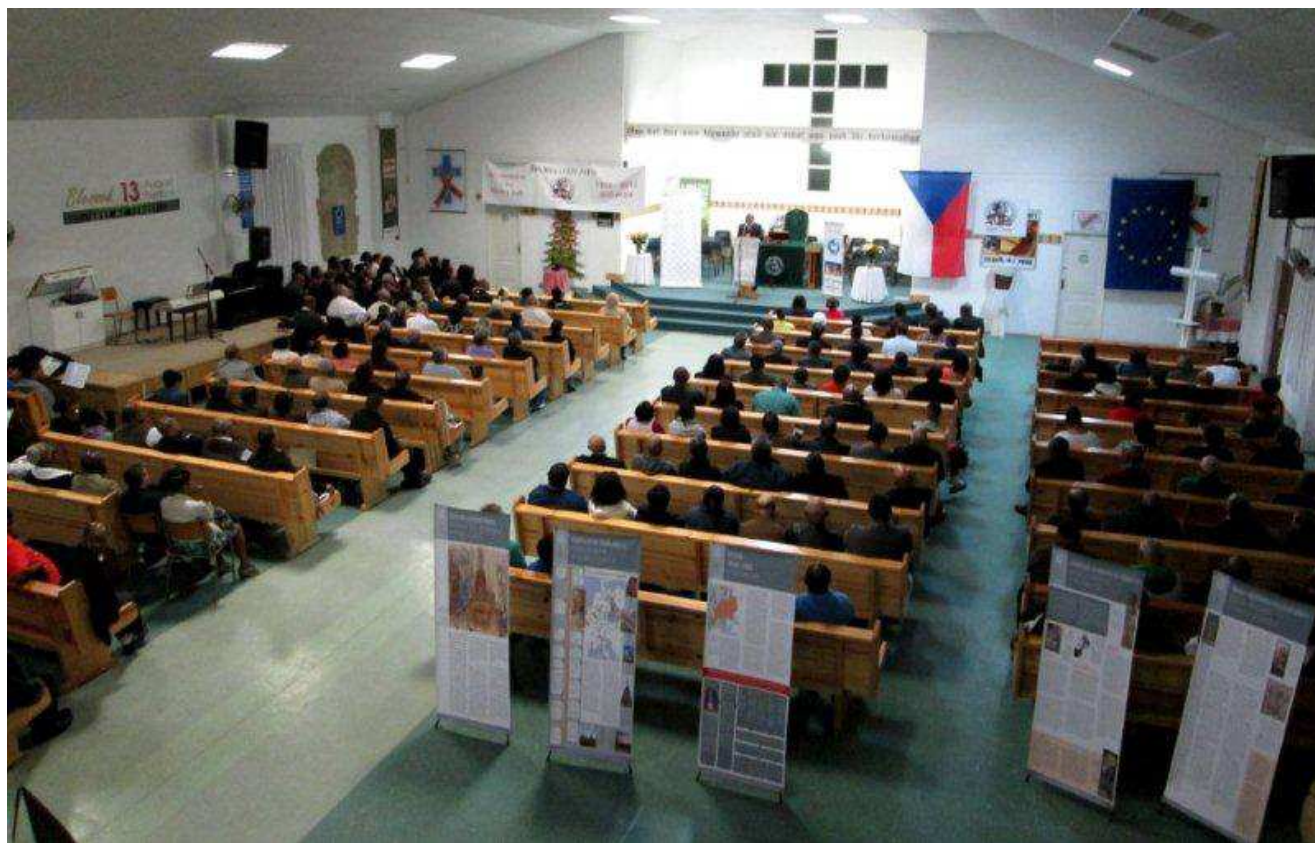
(Kontakt: Embassy of the Czech Republic, 936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria, P.O. Box 13671, Hatfield 0028-Pretoria, e-mail : consulate_pretoria@mzv.cz, tel.: 012 4312380, fax: 012 4312398)

VÝSTAVA O JANU HUSOVI SKLIDILA ÚSPĚCH TAKÉ V PORT ELIZABETH A OBJEVÍ SE I NA DALŠÍCH MÍSTECH

Jak jsme informovali v minulém čísle, v Kapském Městě, Pretorii a Genadendalu úspěšně proběhla výstava, která připomíná 600. výročí upálení tohoto významného předchůdce evropské reformace 16. století.

V Port Elizabeth se uskutečnila výstava ve dnech 18. – 22.5. v kostele Moravské církve v oblasti Bloemendal a jejího zahájení se zúčastnilo na 160 lidí, opětně včetně nejvyšších představitelů Moravské církve. Vzhledem k tomu, že se výstava konala v prostředí townshipu, kde se podobné akce běžně nerealizují, byla jejími účastníky přijata velmi vřele. K atmosféře nevšední události přispěl i zde hudební doprovod církevní kapely a sboru.

Výstava bude ve spolupráci s Moravskou církví v JAR představena v průběhu tohoto roku ještě na dalších místech. V tuto chvíli jsou předběžně plánovány akce na 3. a 5.7. v Gautengu, místo a čas konání budou ještě upřesněny. Výstava by pak měla putovat i do Matatiele. I zde bude datum upřesněno na webových stránkách velvyslanectví (www.mzv.cz/pretoria) a jeho facebooku. V případě, že nemáte přístup na internet, se nás můžete dotázat telefonicky na 012 4312 380/395.

Zahájení výstavy v Port Elizabeth

ROZVRH KONZULÁRNÍCH DNŮ V KAPSKÉM MĚSTĚ V ČERVENCI 2015

Konzulární dny v Kapském Městě se budou konat ve dnech 2. – 3. července.

Úřední hodiny většinou mezi 8.00 – 15.00 na adrese Visegrádského domu (bývalého Generálního konzulátu ČR), Fleetwood Avenue 2, Claremont. Pro vyřízení Vašich žádostí **je nutné si předem sjednat schůzku** prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Pretorii (consulate_pretoria@mzv.cz nebo na telefonním čísle 012 4312 380). Ve Visegrádském domě nelze podat žádost o vízum.

INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ

Hledají se:

Paní Dagmar Siegl, rozená Bezpalcová, narozena v r. 1946 v Čechách.

Poslední korespondenční adresa: paní Dagmar Siegl, POSBUS 78603, 6030 Pretoria, South Africa.

V případě, že byste o uvedené měli jakékoliv informace, zašlete je prosím na e-mailovou adresu:

bezpalecmichal@seznam.cz nebo volejte na 0420 736137282 pana Michala Bezpalice z Českých Budějovic.

Pan Bob Kautsky, poslední známá adresa: 502 Avida, 290 Beckett Street, Arcadia, Pretoria 0002.

Uvedeného hledá jeho nevlastní sestra paní Ladka Novotná, roz. Kautská. Podle jejích informací má pan Bob Kautsky dceru Ivu. Kontakt na paní Novotnou: ladn@email.cz

Výuka češtiny a angličtiny od začátečníků až po velmi pokročilé, od dětí až po důchodce.

Individuální přístup. Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com

Kvalifikovaná soudní překladatelka nabízí vypracování překladů z češtiny do angličtiny a z angličtiny do češtiny (případně z a do ruštiny a němčiny). Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com.

Naučte se šít jako profesionálové a oblékejte se podle svých představ.

HODINY ŠITÍ pro začátečníky i pokročilé

Individuální přístup a zdokonalení vašich dovedností jsou u nás zaručeny.

Specializujeme se také na **DESIGN A ZAKÁZKOVÉ ŠITÍ** svatebních šatů; večerních, business a vycházkových oděvů.

Najdete nás v Centurion.

VOLEJTE 0834484795 – Petra

Villa Klara B&B nabízí ubytování v luxusně vybavených pokojích v srdci Johannesburgu v Northcliffu. Guesthouse je vhodně situován velmi blízko nákupního střediska Cresta.

Ideální pro byznysovou klientelu díky své poloze. (CBD 15minut, Sandton 20minut, N1 7 minut, nemocnice 10 minut). Pokoje mají WiFi spojení.

Pro více informací navštivte naši webovou stránku www.villaklara.co.za

Rezervace: klara@villaklara.co.za či 011 478 2513. Denně od: 08:00 do 17:00.
At Villa Klara, the customer always comes first

VÝBĚR ZE ZPRÁV

V PRAZE JE NEJNIŽŠÍ NEZAMĚSTNANOST Z CELÉ EVROPSKÉ UNIE

Praha se spolu s německým regionem Oberbayern (Horní Bavorsko) dělí o první místo s nejnižší regionální nezaměstnaností. Podle Eurostatu dosahovala v roce 2014 jen 2,5 procenta. Naopak nejvyšší nezaměstnanost měla španělská Andalusie z 34,8 procenta lidí bez práce.

Kromě Prahy jsou v první desítce zemí s nejnižší nezaměstnaností už jen samé německé regiony. Celkem 54 regionů EU mělo v roce 2014 nižší nezaměstnanost než pět procent - dvacet tři v Německu, šestnáct ve Velké Británii, šest v Rakousku, tři v Belgii a Rumunsku, po jednom v Česku, Itálii a Maďarsku. Ekonomové ale upozorňují, že mimořádně růžová čísla ovlivnila i metodika Bruselu.

„Nízká míra nezaměstnanosti sledované Eurostatem je částečně dána metodikou. Do výpočtu vstupují, pokud vím, jen osoby v trvale obývaných bytech. Mimo tedy zůstávají například ubytovny, v nichž žijí převážně krátkodobí brigádníci a agenturní pracovníci,“ řekl Novinkám analytik UniCredit Bank Pavel Sobíšek. Podle dat českého úřadu práce je podíl nezaměstnaných v Praze nad pěti procenty.

Naopak 29 regionů trápí vyšší než dvacetiprocentní nezaměstnanost, dvojnásobná proti průměru EU. Z toho je třináct regionů ve Španělsku, dvanáct v Řecku a čtyři v Itálii. Nezaměstnanost mladých ve věku od 15 do 24 let se lišila od 3,7 procenta v německém Oberbayern až po 70 procent řeckého regionu Ipeiros.

Ve třetině regionů je většina nezaměstnaných bez práce déle než rok. Nejvíce jich je v řeckých regionech, mezi deseti nejhoršími regiony je ale i Východní a Západní Slovensko. Nejméně dlouhodobě nezaměstnaných mají v Norsku a Švédsku.

Zdroj: novinky.cz

POLITICI, VOJÁCI I PAMĚTNÍCI SI NA VÍTKOVĚ PŘIPOMNĚLI KONEC VÁLKY, PŘILETĚLY I GRIPENY

Na pražském Vítkově proběhl dne 8. května pietní akt k připomenutí konce druhé světové války. Zúčastnili se jej pamětníci i nejvyšší ústavní činitelé v čele s prezidentem Milošem Zemanem. Vzpomínkovou akci doprovodil i přelet stíhaček gripen.

Politici i představitelé armády a dalších organizací položili po slavnostním nástupu čestné jednotky u památníku věnce a poklonili se památce obětí. Ty uctili minutou ticha a čestnou salvou. Vedle prezidenta se piety zúčastnil i premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD), ministr obrany Martin Stropnický (ANO), předseda Sněmovny Jan Hamáček (ČSSD) či místopředseda Senátu Přemysl Sobotka (ODS). Vzpomínkový akt doplnil i přelet bitevních vrtulníků a stíhaček gripen.

Stropnický následně udělil nejvyšší resortní vyznamenání a prezident jmenoval válečné veterány do vyšších hodností. Povýšení čekalo na tři veterány z druhé světové války, Jaroslava Klemeše, Alexandera Beera a Mikuláše Končického. Všichni se posunuli o jednu pozici z generálmajorů na generálporučíky. Osobně se povýšení zúčastnili pouze Klemeš a Beer, Končický nemohl přijít ze zdravotních důvodů. „Vážení a milí veteráni, ať budou slova úcty jakákoli, nikdy si vás nebudeme moci dosti vážit,“ řekl při ceremoniálu Zeman.

První generálskou hvězdu získal i dosavadní plukovník Radek Hasala, který se stane zástupcem Petra Pavla v jeho nové funkci v čele Vojenského výboru NATO. Do hodnosti generálmajora povýšil Zeman náčelníka své vojenské kanceláře Rostislava Pilce, dosavadního brigádního generála. Do druhé nejvyšší armádní hodnosti, generálporučíka, povýšil prezident zástupce náčelníka generálního štábu Františka Maleninského.

Povýšen do generálské hodnosti dnes byl také generální ředitel Generálního ředitelství cel Petr Kašpar. Dosud měl hodnost plukovníka. Osvobození od nacismu a konec války si lidé připomínají po celé republice při ukázkách válečných bojů a historické vojenské techniky, na pietních vzpomínkách, koncertech či při setkáních s pamětníky války a protektorátu.

TŘETINA ČECHŮ BY RÁDA ZMĚNILA ZAMĚSTNÁNÍ, ROZHODUJÍ PLAT I VZTAHY NA PRACOVÍŠTI

Až 37 procent Čechů by chtělo v roce 2015 změnit zaměstnání. Vyplývá to z nejnovějšího průzkumu personální agentury Grafton Recruitment. Mezi nejčastěji uváděnými důvody je nedostatečné finanční ohodnocení na stávající pracovní pozici. O změně zaměstnání z tohoto důvodu uvažovalo až 66 procent dotázaných.

Sociologové ale v této souvislosti uvádějí, že zaměstnanci mají přirozenou tendenci vidět své finanční ohodnocení jako neodpovídající svým výkonům. Dalšími často zmiňovanými důvody jsou nevyhovující mezilidské vztahy na pracovišti anebo nekompetentní nadřízení.

„Jestli se v práci cítím v pohodě, je pro mne rozhodující. Zda tam mám kamarádky, před kterými se nemusím bát promluvit a mohu se jim svěřit,“ řekla Právu 30letá Simona. „A také mám ráda, když si mohu vážit svého šéfa, odborně i lidsky,“ dodala. Podle sociologů je zejména pro starší pracovníky, kteří prošli již několik pracovišť, při volbě, zda ve stávajícím zaměstnání zůstanou, či nikoli, důležitější atmosféra na pracovišti a vzájemné vztahy než výše platu.

„Z předcházejícího zaměstnání jsem odešel proto, že vztahy mezi kolegy byly strašlivé. Lidé se podráždili a udávali. V novém zaměstnání mám sice o pět tisíc korun méně, zato mě ráno nebolí žaludek a hlava,“ svěřil se Právu 48letý programátor Antonín. Podle průzkumu část zaměstnanců uvažuje o možnosti získat práci v zahraničí. Jedná se zhruba o 12 procent dotázaných. Tento plán mají především absolventi vysokých škol, kteří by si rádi zlepšili jazykové znalosti. Podle personalistů však zájem o práci v zahraničí ještě automaticky neznamená, že se zájemce odhodlá.

Podle expertů totiž při jednáních začnou hrát roli ty otázky, na které se při prvotním záměru příliš nedbá. Totiž zda by v zahraničí našel uplatnění i partner, kam by mohly chodit děti do školy. Svoji roli hraje i to, když se z platu, který nejdříve působí jako obrovský, začnou odpočítávat položky na bydlení, dopravu, stravu. Výsledný efekt již tak oslnivý nebývá. Proto podle expertů skutečně odejdou především odborníci z oborů, kde benefit z finančního ocenění a pracovní podmínky jsou skutečně nadstandardní, a pak mladí lidé bez závazků.

Tam je největším benefitem praxe a získaná jazyková znalost. O založení vlastní firmy a zahájení podnikání na vlastní pěst uvažovalo pouze sedm procent dotázaných. Češi by se i ve stávajícím zaměstnání rádi i dál profesně rozvíjeli. Třetina dotázaných by si ráda doplnila znalosti na školení, zhruba stejný počet zaměstnanců (28 %) by chtěl rozvinout jazykové znalosti, a proto plánují absolvovat jazykový kurz, 12 % mělo v plánu zrealizovat rekvalifikační kurz nebo si doplnit vzdělání.

Podle sociologů rozhodující pro to, zda člověk své zaměstnání změní, je souhrn řady faktorů. Tedy například když lepší finanční nabídku od konkurenční firmy ještě doplňují ne vždy optimální vztahy na současném pracovišti či když nové zaměstnání je vzdáleno jen dvě zastávky autobusu od místa bydliště.

Zdroj: novinky.cz

ČESKO JE V KVALITĚ ŽIVOTA NA 22. MÍSTĚ NA SVĚTĚ, DOKONCE PŘED ITÁLIÍ

Česká republika se umístila na 22. místě v nejnovějším žebříčku s názvem Index společenského rozvoje (Social Progress Index), který sleduje společenský a ekonomický rozvoj a úroveň životního prostředí ve 133 zemích světa. Češi si meziročně polepšili o jednu příčku a v hodnocení dopadli lépe než například Slovensko, Polsko či Itálie, která je na 31. místě.

Nejlépe v celosvětovém žebříčku dopadly severské země Norsko a Švédsko. Následuje Švýcarsko, Island, Nový Zéland a Kanada. V první desítce jsou ještě Finsko, Dánsko, Nizozemsko a Austrálie. Nejhůře naopak dopadly země jako Afghánistán, Čad a Středoafrická republika.

Výsledky aktuálního indexu oznámila nezisková organizace Social Progress Imperative a společnost Deloitte, která na něm spolupracovala. „Česká republika si v tomto žebříčku vede lépe než v porovnání čistě ekonomických ukazatelů, což dokumentuje vyspělost české společnosti v ostatních oblastech. K dobrému umístění nám pomohly například nízká kriminalita a vysoký stupeň osobní bezpečnosti nebo zlepšení životního prostředí,“ říká hlavní ekonom společnosti Deloitte David Marek.

Slabinami Česka jsou naopak úroveň školství a nízká míra tolerance vůči minoritám. „Větší pozornost těmto problémům by nás posunula nejen v tomto žebříčku, ale především zlepšila stav naší společnosti jako takové,“ dodal Marek. Česko dopadlo lépe než Slovensko, které je na 25. místě. Ze zemí v regionu si naopak lépe vedli Slovinci – jsou na 19. místě.

Ekonomicky vyspělé země, jako je např. Norsko, které se letos umístilo na prvním místě, obecně dosahují lepších sociálních výsledků než země s nižším příjmem. Vědečtí pracovníci ovšem tvrdí, že samotné HDP není ani zdaleka klíčovým faktorem pro sociální rozvoj. Například Kostarika (28. místo v žebříčku) s HDP na hlavu ve výši 13 431 dolarů dosahuje mnohem vyšší úrovně sociálního rozvoje než Itálie a Jižní Korea dohromady, přestože výše jejich HDP na hlavu je více než dvakrát tak vysoká (Itálie 34 167 dolarů a Jižní Korea 32 708 dolarů na hlavu).

Naopak USA s 51 340 dolary HDP na hlavu si vedou poměrně špatně v mnoha oblastech poměřovaných indexem, včetně oblasti „zdraví a pocitu štěstí“, což je staví až za země s nižším HDP na hlavu, jako je např. Kanada (na šestém místě) a Velká Británie, která obsadila jedenáctou příčku. Spojené státy se na žebříčku umístily na 16. místě, hned za Německem a Japonskem.

Zdroj: novinky.cz

ČEŠI OBCHODNÍKŮM NEVĚŘÍ, KAŽDOU ÚČTENKU KONTROLUJÍ

Důvěřuj, ale prověřuj. Tímto heslem se řídí více než čtyři pětiny Čechů, kteří u kasy vytahují peníze či kartu k placení. Nespolehají totiž na údaj sdělený obsluhou a raději si vše sami zkontrolují na terminálu. Naprostá většina lidí rovněž kontroluje po nákupu účtenku, aby včas zjistila případné nesrovnalosti. Ukázal to průzkum agentury STEM/MARK pro společnost Home Credit mezi více než pěti sty respondenty.

„Češi se naučili být ve finančních záležitostech opatrní. Zde opravdu platí ono okřídlené „dvakrát měř a jednou řež“. Není dobré spoléhat se jen na slova pokladní, která může omylem zadat na terminál úplně jinou částku. Je lepší na chybu hned upozornit, než zaplatit a nápravy se domáhat zpětně,“ uvedl Michal Kozub ze společnosti Home Credit.

Šest z deseti respondentů kontroluje oznámenou částku na terminálu kasy vždy, dalších 20 procent tak činí velmi často. Část zákazníků spoléhá na autoritu pokladní a oznámené sumě buď věří, nebo ji ověřuje jen občas. Zkontrolovat položky na účtence ještě před odchodem z obchodu se rozhodně vyplatí. Jak vyplynulo z průzkumu, někteří lidé zažili situaci, že za zboží, které koupili ve slevě, nakonec zaplatili plnou částku.

Více než dvě pětiny Čechů si doklad po nákupu zkontroluje vždy nebo velmi často. Čtvrtina tak činí jen občas a zhruba jeden z deseti lidí se ověřováním naúčtovaných částek téměř nezabývá. Obchodníci často používají marketingové akce a zahltí zákazníky směsicí různě velkých balení a oznámením o slevách. „Aby mohli zákazníci porovnat skutečnou výhodnost nákupu, byla dle zákona zavedena takzvaná jednotková cena, která převádí částku například na kilogram. Ne každý má v hlavě kalkulačku, aby si dovedl spočítat, zda je výhodnějších 400 gramů rýže za 35 korun, nebo 500 gramů za 43 korun,“ upozornil Kozub.

Češi si na tento nástroj zvykli, při nákupu ho bere v úvahu naprostá většina z nich. Asi čtvrtina zákazníků se na jednotkovou cenu dívá alespoň někdy. Zhruba 16 procent lidí tvrdí, že údaj nepoužívají, nebo dokonce vůbec nevědí, že existuje.

Zdroj: novinky.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČESKÉ OSOBNOSTI: GREGOR JOHANN MENDEL

Zákony dědičnosti bývají také často nazývány Mendelovými zákony po svém objeviteli, kterým byl Gregor Johann Mendel. V roce 1866 na základě analýz genetického křížení a proměnlivosti znaků u rostlin, zejména hrachu, formuloval své zákony dědičnosti. Tzv. První Mendelův zákon říká, že křížením červenokvětých s žlutokvětými rostlinami můžeme dostat všechny červené, všechny žluté, výjimečně oranžové, ale nikdy ne část žlutých a část červených květů. Při křížení není podstatné, zdali byl na žlutý květ přenesen pyl z červeného květu nebo naopak. Zákon o čistotě a segregaci vloh pak říká, že vloh přecházejí do pohlavních buněk čisté a nemísí se s vlohami opačnými. Jednotlivé znaky se dědí nezávisle na sobě. Takže například červená rostlina může být malá i velká, podle nakřížení.

Později se ovšem ukázalo, že některé geny jsou na jiných závislé. Zákon o volné kombinovatelnosti vloh – zde se praví, že jednotlivé vloh se mohou volně kombinovat, neboť do pohlavních buněk přechází z daného páru pouze jedna. Toto samozřejmě není přesné znění oněch zákonů, jen jakési přiblížení toho, o čem pojednávají. Poněvadž Mendel pracoval s velkými soubory pozorovaných dat, jež musel racionálně třídit, přispěl také k založení vědního oboru biostatistiky. Zajímavé je rovněž působení Mendela jako meteorologa, kdy od roku 1862 prováděl přesná každodenní meteorologická pozorování pro Meteorologický ústav ve Vídni.

Johann Mendel se narodil 20. července 1822 v německy hovořící zemědělské rodině v Hynčicích ve Slezsku. Studoval gymnázium v Opavě a v letech 1840-1843 na Filozofické fakultě v Olomouci. Z finančních a rodinných důvodů vstoupil do semináře a v roce 1843 také do augustiniánského kláštera sv. Tomáše v Brně, kde přijal řeholní jméno Gregor. V roce 1853 ukončil studium přírodních věd na Univerzitě ve Vídni. Poté se opět vrátil do Brna ke svým experimentům, které musel částečně omezit, když se od roku 1868 stal také opatem kláštera sv. Tomáše. V roce 1883 vážně onemocněl a 6. ledna 1884 zemřel. Je pochován na ústředním hřbitově v Brně. Velký přínos Mendela pro biologii byl oceněn až po jeho smrti na začátku 20. století. Dnes nese jeho jméno mj. také první česká vědecká stanice v Antarktidě.

Zdroj: Wikipedie
Rubriku připravila: Mírka Schullerová

PAMÁTKY UNESCO: OLOMOUC

Dnes stotisícové město, ležící v samém srdci Hané, patří a vždy patřilo k nejvýznamnějším moravským metropolím, kde si dávala dostaveníčka dějiny s osobnostmi a věda s pokrokem. Proto také nedávné získání statutu krajského města bylo jenom logickým vyústěním historického vývoje města coby kulturního, společenského a hospodářského centra, jehož dějiny se začaly psát před mnoha staletími. Na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO byla zapsána v roce 2000.

Budování morových sloupů odstartoval Tridentský koncil, který tak dal období baroka jeden z výrazných rysů. Vzorem byl sloup na Piazza Santa Maria Maggiore v Římě, vztyčený roku 1614. Dobou svého vzniku v letech 1716-1754 patří olomoucký monument až k posledním příkladům této módní vlny. Ale svou výtvarnou koncepcí, bohatstvím figurální výzdoby a konečně i rozměry a výškou (35 m) se od všech podobných památek výrazně odlišuje. Sloup se po svém dokončení stal pro obyvatele města zdrojem nesmírné hrdosti, protože všichni, kdo se na jeho stavbě podíleli, byli občany Olomouce. Jeho vysvěcení 9. září se osobně účastnil tehdejší první pár monarchie, císařovna Marie Terezie se svým manželem Františkem I. Štěpánem Lotrinským.

Možná nevíte, že...

Jako projev díky za přečkanou morovou epidemii v Olomouci sloužil Mariánský sloup na Dolním náměstí. Ale jeho staviteli Renderovi se zdál málo honosný, proto přišel s myšlenkou postavit na Horním náměstí sloup mnohem velkolepější. Olomoucký trojiční sloup je vrcholným dílem hned několika umělců a řemeslnických mistrů, kterým ale mnoho štěstí nepřinesl. První, kdo zemřel již během stavby, byl Václav Render. Ani jeho následovníkům, Františku Thoneckovi, Janu Václavu Rokickému a Augustinu Scholtzovi, nebylo dopřáno spatřit dokončenou stavbu. Tu dokončil až Rokického syn Jan Ignác.

Pozlacená replika dělové koule připomíná, že sloup byl několikrát zasažen pruskými děly během obléhání roku 1758. Olomoučtí se vydali v procesí žádat pruského generála, aby jeho vojáci na monument nestříleli. Generál James Keith jejich přání vyhověl, a tak byl sloup dalších škod ušetřen. Olomouc, jako druhá nejrozsáhlejší památková rezervace České republiky, dnes představuje kulturní, sportovní a společenské centrum Moravy.

Zdroj: unesco-czech.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČESKÉ LÁZEŇSTVÍ: BLUDOV

Lázně Bludov najdete v podhůří Jeseníků nedaleko města Šumperk. Jedná se o moderní lázeňské zařízení poskytující lázeňskou péči založenou na nejnovějších lékařských poznatcích v oborech balneologie, obezitologie a léčebné rehabilitace.

Počátek lázeňské léčby je datován na 20. července 1929, kdy Zdeněk Pospíšil zakládá lázně v Bludově. Přírodním léčivým zdrojem je minerální termální voda s výrazným účinkem proti revmatismu a pozitivním vlivem na pohybový aparát, která pramení přímo v lázních.

Lázně Bludov mají dlouholetou tradici v léčbě onemocnění pohybového aparátu dospělých. V posledních desetiletích se lázně dostaly do povědomí díky léčbě obezity u dětí. V lázních se dále léčí děti s onemocněními dýchacích cest, močových cest, ledvin a pohybového aparátu.

Přírodní léčivé zdroje - Přírodní, slabě mineralizovaná, silně alkalická, termální vlašná podzemní voda sírano-chlorido-sodného typu se zvýšeným obsahem fluoridů, hypotonická.

Léčebné indikace - Dospělí + děti a dorost: nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí, nemoci pohybového ústrojí, nemoci onkologické.

V areálu lázní je možnost zahrát si petanque, minigolf. Procházky parkem, posezení v lázeňské kavárně.

Zdroj: lecebne-lazne.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ZAJÍMAVOSTI

SOUDRUZI, S MÁVÁTKY DO PRŮVODU! POSTOLOPRTY SLAVILY JAKO ZA „TOTÁČE“

„Ať žije První máj, hurá!“ neslo se po poledni na 1. máje ulicemi Postoloprty. Lidé oslavili Svátek práce jako za starých socialistických časů. Do průvodu se zapojil pracující lid z okolních fabrik, pionýři, zemědělci nablýskali své stroje. Defilovali před tribunou, ze které procházející zdravili funkcionáři tamní samosprávy. „Za komunistů jsme se bavit museli, dnes oslavujeme s chutí,“ uvedla Eva Vinterová, jedna z pořadatele recesistického průvodu.

Veselou podívanou sledovaly stovky lidí, mnozí účastníci průvodu zdravili s mávátkou v rukou.

„Vzpomínám na prvomájové průvody s nostalgií. Účast v nich jsme nebrali jako povinnost. Doma jsme naklidili, vyzdobili okna a v průvodu se potkali se známými,“ zavzpomínali Miroslav a Jaroslava Purchartovi. Jiní brali průvody v době normalizace jako nutné zlo. „Jít se muselo. Kdyby člověk nešel, měl by potíže v práci nebo při žádání o půjčku. V průvodu jsem uzmul první transparent, který mi padl do oka a utekl s ním domů. Tyčky posloužily jako podpěra k rajčatům,“ prozradil Pavel Kučera.

Po průvodu se lidé přesunuli do zámecké zahrady, kde program pokračoval. Z pódia pronesli projevy představitelé města. „Jsme několik pětiletok dopředu, proto se od nás budou učit, jak se buduje blahobyt lidu,“ hřímal starosta města Zdeněk Pištora. Návštěva z daleké Kuby přivezla kilo pomerančů, po kterých se jen zaprášilo. Nechyběla delegace z Ruské sovětské federativní socialistické republiky.

Jan Fišerová, která si zahrála manželku sovětského čelního představitele, vyvětrala na prvního máje kožich po mamince. „Maminka si v sedmdesátých letech hrozně přála kožich z nutrie, v té době prakticky nesehnatelný. Tatínek je proto začal chovat, aby jí mohl její velké přání splnit. Když bylo kožek dostatek, nechal jí kabát ušít. Maminka ho měla na sobě jen jednou při zkoušce. Prohlásila, že v tom vypadá jako medvěd a už ho nikdy na sebe nevezala,“ prozradila. Na pořádek dohlížel Sbor národní bezpečnosti, nikdo se tak nepokusil oslavy znevážit. Oslavy pokračovaly do večera.

Zdroj: usti.idnes.cz
Zdroj: novinky.cz

RŮŽOVÉ VÍNO Z LECHOVIC USPĚLO V CANNES, ZÍSKALO ZLATOU MEDAILI

Nejvyšší ocenění si ze soutěže ve francouzském Cannes odvezli majitelé lechovických vinných sklepů. Jejich růžový ledový Cabernet Sauvignon 2013 získal v konkurenci 900 vzorků zlatou medaili. V českých rukou skončily i další dvě stříbrné medaile.

Mezinárodní soutěž Zlatou medaili si ze soutěže růžových vín Le Mondial odvezly Vinné sklepy du Rosé se konala na konci Lechovice za Cabernet dubna ve Francii. Účast Sauvignon ledové 2013. lechovických vinařů Uspěla i firma Spielberg CZ se Svatovavříneckým pozdní centrum za finanční sběr 2014 a Vinařství podpory Vinařského Volařík s Merlotem rosé fondu. Celkem bylo do pozdní sběr 2014. Obě vína soutěže přihlášeno 900 byla oceněna stříbrem. vzorků.

„Rostoucí obliba moravských a českých růžových vín nestojí jen na jejich atraktivním projevu, který se skvěle hodí k teplejším měsícům roku, ale má také reálný základ ve vysokém hodnocení jejich kvality na mezinárodních soutěžích,“ uvedl ředitel Vinařského fondu Jaroslav Machovec.

Růžové víno se vyrábí z odrůd modrých hroznů nejčastěji metodou krátkého naležení rmutu. Rozemleté hrozny se nechají odstát v nádobách pouze několik hodin a potom se lisují. V České republice se nejvíce používají hrozny odrůd Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe nebo Cabernet Sauvignon.

Vinné sklepy Lechovice patří k tradičním výrobcům přírodních vín ze Znojemské vinařské podoblasti. Nynější firma vznikla v roce 1993. Plocha vinic společnosti se nachází v katastrech obcí Borotice, Božice, Oleksovice a Lechovice.

Zdroj: brno.idnes.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČEŠTINA

Psaní přímé řeči.

V češtině se přímá řeč označuje uvozovkami. Na začátku přímé řeči se uvozovky píší dole na řádku, na konci přímé řeči nahoře za posledním slovem. Pokud je přímá řeč součástí věty a ukončená čárkou, věta dál pokračuje malým písmenem. Končí-li přímá řeč tečkou, otazníkem nebo vykřičníkem, následující věta začíná velkým písmenem. V případě dvou nebo více přímých řečí ve větě, začíná druhá a další přímá řeč po čárce malým písmenem.

Cvičení:

Doplňte uvozovky a znaménka za větami:

Kočka Jůra
Ráno běžel Vašek s Jůrou znova do zámku
Princezno, řekl bez dechu, tady zas nesu Jůru Utekla vám, slotu, rovnou do naší chalupy
Ty kluku, povídá princezna, umíš utíkat jako vítr
Princezno, repetil Vašek, chtěla bys tuhle lodičku
Dej sem, řekla princezna A co ti mám dnes dát za Jůru
Nevím, řekl Vašek a hned se začervenal až po vlasy
Tak pověz, šeptala princezna a zarděla se ještě víc
Nepovím
Pověz
Nepovím
Princezna sklonila hlavu a dloubala prstem do lodičky
Chtěl bys, povídá konečně, třeba zas to co včera

Zdroj: Karel Čapek

Jazykolamy - na retné souhlásky B a P

Měla babka v kapse vrabce, vrabec babce v kapse píp. Zmáčkla babka vrabce v kapse, vrabec babce v kapse chcíp.

Od poklopu ku poklopu Kyklop kouli koulí.

Pan kaplan plakal v kapli, v kapli klaply dveře.

Zdroj: zena.centrum.cz

Rubriku připravila: Radka Hejmalová-Millar a Mária Ramsová

ZÁBAVA

HUMOR

Po smrti přijde inženýr, který žil celý život v míru a pokoji u rýsovacího prkna, k nebeské bráně. Svatý Petr jej nepustí dovnitř, mají plno. Poradí mu, aby to zkusil v pekle. Dábel ho přijme, ale povídá: „No, jisté jsou dvě věci: Za prvé, nemáš tu co dělat, a za druhé, když už tu jsi, můžeš pro nás udělat pár vylepšení a budeš se tu mít líp než v nebi.“

Inženýr se dal do práce. Opravil klimatizaci, zavedl automatické kotle, výtahy, jezdící schody a podobně. K Svatému Petrovi se doneslo o průmyslové pekelné revoluci, šel se tam tedy podívat a říká ďáblovi: „Cože? Inženýr v pekle? Musíte nám ho vrátit!“

Ale dábel jeho žádost rezolutně odmítl.

„Dobře, budeme se soudit!“ rozzlobí se Svatý Petr.

Dábel se rozchechtá: „Tak to jsem moc zvědavěj, kde vezmete právníky.“

Manželé spolu nemluví: Muž večer napíše své manželce vzkaz: „Vzbuď mě v šest ráno.“ Ráno na stole najde lístek: „Vstávej, už je šest!“

Gynekolog pacientce: „Čekáte dvojčata, paní. Chcete znát jejich pohlaví?“

Pacientka: „Ne, chci se nechat překvapit. Jen mi řekněte, je stejné?“

Gynekolog: „Ne.“

Rubriku připravila: Mirka Schullerová

RECEPTY

Kantonské kuřecí závitky

Suroviny:

1 kg kuřecího masa z prsou (nebo vykostěné kuře), 300 g šunky, 1 lžíce máčených hrozinek, 2 lžíce oloupaných a pokrájených mandlí, 2 lžíce sušených čínských nebo jiných hub, 1 vejce nebo 2 bílky, olej, škrobová moučka.

Marináda:

1 lžíce vína, 5 lžic sójové omáčky, lžička octa nebo citrónové šťávy, pokrájená větší cibule, sůl, 2 lžíce medu.

Postup:

Maso nakrájíme na řízky velikosti menší dlaně a rozklepeme. Do připravené marinády v misce naložíme řízky na půl hodiny (i déle). Pak řízky vyjmeme z marinády a nad miskou necháme okapat. Na každý položíme tenký plátek šunky. Pak si připravíme nádivku. Na pánvi na troše oleje

osmahneme pokrájené mandle, přidáme usekané máčené houby, rozinky, pokrájené zbytky šunky (tučné okraje), zalijeme 1/2 zbylé marinády, necháme vydusit a pak přidáme vejce nebo bílky. Zamícháme a necháme ztuhnout. Vzniklou nádivku dáváme na plátky kuřete se šunkou, svineme, sepneme jehlicemi nebo párátky a závitky grilujeme ze všech stran dočervena. Zbytek marinády doplníme 2 lžicemi oleje, zahustíme lžičkou škrobové moučky a povaříme. Ze závitků před podáváním odstraníme jehly, pokrájíme je na tenké plátky a polijeme omáčkou uvařenou ze zbytků marinády.

Obložíme zeleninou. K tomu se podává rýže nebo bílé pečivo. Kuřecí závitky mohou být použity jako předkrm, ale i jako hlavní chod.

Houbový toast

Suroviny:

1 cibule, 100 g eidamu, kari, máslo, sůl, veka, 300 g žampionů.

Postup:

Na zpěněnou cibulku dáme houby a podusíme, přidáme trochu kari, rozmícháme a dáme na plátek veku, posypeme strouhaným sýrem, zapečeme v troubě nebo na grilu.

Protichřipkový salát

Ingredience:

500 g kysaného zelí, 2 mrkve, 1 větší jablko, 1 cibule, 1 lžice strouhaného křenu, 1 zakysaná smetana

Postup:

Kysané zelí a cibuli nakrájíme a mrkev s jablkem nastrouháme, přidáme strouhaný křen a zalijeme smetanou. Dobře promícháme.

Zdroj: příspěvek krajanů

SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ

Kočka Jůra

Ráno běžel Vašek s Jůrou znova do zámku.

„Princezno,“ řekl bez dechu, „tady zas nesu Jůru. Utekla vám, slotu, rovnou do naší chalupy.“

„Ty kluku,“ povídá princezna, „umíš utíkat jako vítr. /!“

„Princezno,“ repetil Vašek, „chtěla bys tuhle lodičku?“

„Dej sem,“ řekla princezna. „A co ti mám dnes dát za Jůru?“

„Nevím,“ řekl Vašek a hned se začervenal až po vlasy.

„Tak pověz,“ šeptala princezna a zarděla se ještě víc.

„Nepovím.“

„Pověz.“

„Nepovím.“

Princezna sklonila hlavu a dloubala prstem do lodičky.

„Chtěl bys,“ povídá konečně, „třeba zas to co včera?“